Aruba, toen en nu...

Het Aruba Caribbean Hotel van Morris Lapidus

Morris Lapidus (1902 - 2001) was architect in de jaren '50 en '60 van innovatieve, neobarok hotels zoals het Fontainebleau en het Eden Roc in Miami Beach, maar ook van het Aruba Caribbean Hotel op Palm Beach.

door **Evert Bongers**

Een joodse architect die een ontwerpopdracht voor een hotel krijgt via het Vaticaan? Dit was het geval midden jaren '50 bij het eerste grote toeristenhotel dat moest verrijzen op Aruba. In zijn autobiografie 'The Hotels and the Critics' legt architect Morris Lapidus dit uit: de Antilliaanse premier (Da Costa Gomez) was een devoot katholiek en hij klopte bij het Vaticaan aan om een geschikte architect te vinden voor het eerste luxe resort van de Antillen. De Heilige Stoel stuurde het verzoek door naar een prominente Amerikaanse advocaat die Lapidus, de bekendste architect van die tijd, liet weten dat hij hem zou aanbevelen. En zo geschiedde. Vlak na 1950 waren er maar twee eenvoudige toeristenhotels op Aruba: het Coral Strand Hotel, nu Talk of the Town Resort, en – sedert 1957 – het inmiddels verdwenen Basi Ruti aan Palm Beach, waar Playa Linda Resort nu staat. Maar medio jaren '50 werden plannen gesmeed om een luxe toeristenresort te gaan bouwen en voor de financiering van het hotel werd een vennootschap opgericht: N.V. Aruven, waarin het eilandsgebied de grootste aandeelhouder was.
Juan Enrique Irausquin en Oscar Henriquez namen hun taak om de financiën rond te krijgen resoluut ter hand. Irausquin was minister van Financiën in de Antilliaanse regering en wist niet alleen het benodigde geld voor de bouw van een resort los te krijgen, maar ook voor de uitbreiding van de infrastructuur (wegen, de luchthaven, water- en electravoorziening) die ermee gepaard moest gaan. Henriquez was de eerste directeur van het Toeristenbureau en gedeputeerde van Financiën en Toerisme en hij zette ook meteen zijn schouders onder deze onderneming. Beide heren begonnen met een werkbezoek aan vooraanstaande toeristenoorden in de regio, met name in Puerto Rico en Miami Beach, waar zij de toeristenresorts en de stranden bestudeerden.
Hun conclusie: Aruba ligt mijlenver achter qua accommodatie, maar de stranden daar waren lang niet zo mooi als die van Aruba. Om het eerste luxe toeristenresort op Palm Beach te laten ontwerpen, gingen beide Arubanen langs bij Morris Lapidus. Deze was heel verbaasd om de 29-jarige Henriquez op bezoek te krijgen die kwam onderhandelen over het ontwerpen van een miljoenenhotel op een eiland waar hij nog nooit van had gehoord! De komst van beide Arubanen haalde zelfs de krant: *the Miami Herald* besteedde er een kort artikel aan.
Toen Lapidus met zijn vrouw in 1955 voor het eerst op Aruba kwam, logeerden zij in 'The Strand', het enige hotel op het eiland. Zij waren helemaal niet te spreken over hun eerste nacht in de passaatgekoelde kamer waar zij door de muggen werden opgegeten, maar de overheid liet meteen horren installeren. Beter te spreken waren zij over het strand ('één van de mooiste ter wereld, met zand zo wit en zacht als talkpoeder'). De eerste stap was het uitzoeken van een plek tussen de palmbomen waar het hotel moest komen.
Lapidus had samen met zijn collega Leo Kornblath een ontwerp gemaakt dat heel geschikt was voor de tropen, met een open lobby waar de wind voor verkoeling zorgde. Het ontwerp had een visgraatachtige vorm, zodat alle kamers op zee uitkeken. Hij liet een aantal grote steenblokken die overal over het eiland te vinden zijn, aanvoeren voor in de tropische tuin en zorgde voor een duidelijke 'touch of Dutch culture and history' door het aanleggen van een muur met Delftsblauwe tegeltjes bij de frontdesk met daarop onder meer een afbeelding van het eerste saluut vanaf St Eustatius aan de Amerikaanse vlag op schepen van de nog op te richten Verenigde Staten in 1776. Ook de naam 'Klompenclub' van de nachtclub sprak voor zichzelf.
Maar er kwam – uiteraard – kritiek van de politieke oppositie: zo'n groot hotel met 125 kamers, wie moesten daarin komen logeren; kabritos? (geiten). Men suggereerde om de etages zo in te delen dat het hotel in het geval van een fiasco gemakkelijk tot een ziekenhuis kon worden omgebouwd.

Geiten

Het grootste probleem waarmee men geconfronteerd werd, was het weghouden van de wilde geiten, waarvan er duizenden op het eiland rondzwierven. Zij kwamen zich tegoed doen aan de verse groene blaadjes van de pas aangelegde 'landscaping'. Er werden omheiningen van hoge cactussen aangelegd en bij de toegangspoort werd er in de weg een wildrooster geplaatst. Ondanks deze voorzorgsmaatregelen wisten de sluwe beesten binnen te komen door langs de hekken door het water te waden. Er moest toen prikkeldraad aangebracht worden om de geiten van het terrein af te houden.

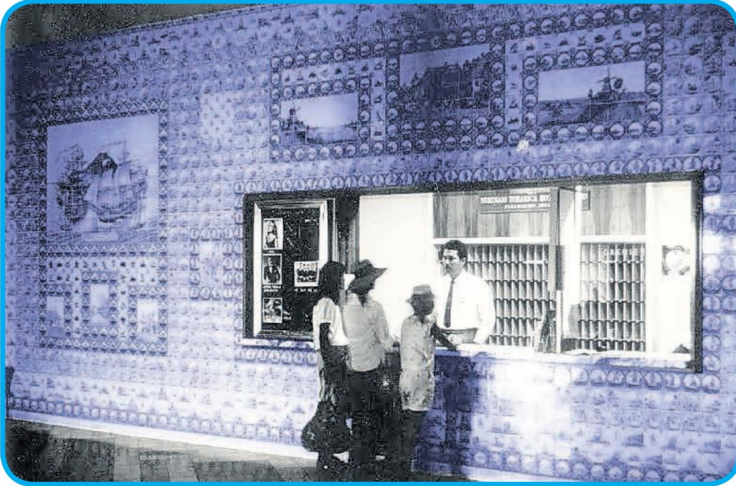

Architect Morris Lapidus

De opening van het Aruba Caribbean Hotel vond plaats op 18 juli 1959. Juancho Irausquin knipte het lint door en Padu Lampe speelde op de piano. Morris DeWoskin, algemeen directeur van Executive House uit Chicago, het bedrijf dat het hotel ging managen, maakte bij die ceremonie een profetische opmerking over het effect dat het hotel op het eiland zou hebben: "Aruba will never be the same". Daar zou hij helemaal gelijk in krijgen. Hij zorgde er ook voor dat er zes maanden lang een afbeelding van het Caribbean Hotel stond op elk pak Kellogg's Cornflakes in de Verenigde Staten, zodat elke Amerikaan een half jaar lang bij het ontbijt het Caribbean Hotel op Aruba te zien kreeg.
Het Aruba Caribbean werd een groot succes en kreeg de bijnaam 'Grand Dame'. Alle grote namen uit de Amerikaanse entertainmentwereld stroomden toe om er te logeren en/of op te treden: Liberace, Harry Belafonte, Bob Hope, Tony Martin, Roger Moore, Elizabeth Taylor, Jack Benny, *you name it*.
And the rest is history, as they say. Het Caribbean werd in de loop der jaren meerdere malen gerenoveerd en is momenteel één van de Hilton Resorts. Morris Lapidus kwam nog herhaalde malen terug naar dit eiland met 'zijn' tropische creatie. Hij overleed in 2001, 98 jaar oud. *Aruba owes him...*

Het Aruba Caribbean achter een cactushaag

Het Aruba Caribbean Hotel op Palm Beach, 1967

De muur met Delfts blauwe tegels bij de front desk